

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان

عنوان پروژه: تعیین ترکیبات شیمیایی علوفه مراتع ییلاقی استان لرستان با هدف تعیین وضعیت

عناصر معدنی پرمصرف در طول فصل چرا

- شماره مصوب : ۹۴۱۴۰-۱۳-۵۹-۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: **کریم قربانی**

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان): دکتر علی مصطفی تهرانی

نام و نام خانوادگی همکاران: بهروز یاراحمدی، محمد علی رحیمی، علیرضا چگنی و احمد غلامیان .

- محل اجرا: استان لرستان

- تاریخ شروع: تاریخ شروع: فروردین ۱۳۹۴

- ناشر:

- شمارگان(تیراژ):

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱ با شماره ۶۱۱۴۴ در مرکز

اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده :

به منظور تعیین ترکیبات شیمیایی علوفه مراتع ییلاقی در طی فصل چرا با تأکید بر تغییرات عناصر معدنی پرمصرف علوفه مراتع، در طول فصل چرا طی دو سال متوالی از پوشش گیاهی مراتع در پنج مرحله بافاصله یک ماه نمونه برداری انجام شد. پس از تعیین گونه های گیاهی در هر نمونه و ثبت وزن تر، نمونه ها در دمای معمولی در شرایط سایه خشک و با استفاده از آسیاب با قطر سرنند یک میلی متری آسیاب شدند. تجزیه شیمیایی نمونه ها بر اساس روش های انجمن شیمی دانان تجزیه (AOAC, ۱۹۹۵) انجام گرفت. در این آزمایش متوسط انرژی خام علوفه مراتع $281 \pm 2143/4$ کیلوکالری در کیلوگرم ماده خشک به دست آمد. همچنین متوسط مقادیر ماده خشک، پروتئین خام، فیبر خام، چربی خام، خاکستر خام، مواد نامحلول در شوینده خنثی و مواد نامحلول در شوینده اسیدی نمونه های علوفه مرتعی برای دو سال متوالی به ترتیب برابر با $85/89 \pm 1/77$ ، $7/21 \pm 0/39$ ، $26/95 \pm 1/85$ ، $0/05 \pm 86/22$ ، $69/67 \pm 0/5$ ، $1/5 \pm 1/84$ و $98/41 \pm 31/66$ درصد بود. میانگین عناصر معدنی پرمصرف شامل کلسیم، فسفر، سدیم، پتاسیم به ترتیب برابر با $1/46 \pm 0/05$ ، $0/335 \pm 0/03$ ، $1/65 \pm 0/35$ و $1/47 \pm 0/06$ درصد و میانگین دو ساله مقادیر عناصر کم مصرف شامل منیزیم، منگنز، روی، آهن و سلنیوم نیز به ترتیب برابر با $0/671 \pm 0/021$ ، $0/235 \pm 0/003$ ، $0/235 \pm 0/002$ و $0/052 \pm 0/001$ میلی گرم در ۱۰۰ گرم ماده خشک بود. در کل می توان نتیجه گرفت که با افزایش طول مدت فصل چرا با توجه به تغییراتی که در ترکیب و تراکم علوفه های مرتعی رخ می دهد. همچنین تغییرات رشد فیزیولوژیکی گیاهان ارزش غذایی و غلظت مواد مغذی از جمله مواد معدنی پرمصرف و کم مصرف بجز در مورد کلسیم و منیزیم کاسته می شود. در طی ماه های خشک سال که رشد گیاهان مرتعی متوقف می شود، علوفه مراتع از لحاظ کمی و کیفی بشدت کاهش می یابد. به نظر می رسد در این مدت علوفه مصرف شده نمی تواند نیاز غذایی دام ها را تأمین کند. بنابراین دام های متکی به علوفه مراتع با یک نوع کمبود اجباری مواد مغذی از جمله مواد عناصر معدنی مواجه هستند. از آنجایی که کمبود علوفه مراتع با شروع فصل جفت گیری گله های کوچند همپوشانی دارد، می توانند اثرات نامطلوبی بر روی راندمان تولید مثلی این گله ها داشته باشد. لذا توصیه می شود که دامداران با به کارگیری روش های تغذیه تکمیلی و یا فلاشینگ همراه با استفاده از آجرهای معدنی می توانند اثرات منفی این کمبودها را تا حدودی کاهش دهند.

کلیدواژه ها: گیاهان مرتعی، تعیین ترکیبات شیمیایی، عناصر معدنی، استان لرستان